V. b. b.

CENA 40 GROŠEV

NAŠ TEDNIK

GLASILO KRŠČANSKE LJUDSKE STRANKE

1. leto | V Celovcu, dne 28. decembra 1949 | Številka 16

Najvažnejši dogodki v 1949. letu

Kakor sedaj ugibamo kaj nam bo prineslo leto 1950, tako smo ugibali pred letom dni o preteklem letu. Črnogledi so napovedovali tretjo svetovno vojno, drugi zopet krvave revolucije in gospodarske krize.

Večkrat med letom so se zbirali črni oblaki nad državami in konferencami. Del teh oblakov je svoj grozeči obraz omilil, ko so se žarometi časnikarjev in raznih gospodarskih in političnih špekulantov vrgli v novo smer.

V splošnem moremo sedaj ugotoviti, da hujših pretresljajev vsaj v Evropi ni bilo, če izvzamemo poizkuse velikih stavk v Franciji in Italiji ter naraščajočo napetost med Sovjetsko zvezo in federativno ljudsko republiko Jugoslavijo.

TITO IN KOMINFORMA

Leto 1949. je prineslo v tem sporu v bistvu prekinitev gospodarskih in diplomatskih zvez med Sovjetsko zvezo in federativno ljudsko republiko in odpoved nenapadalnih in prijateljskih zvez med njima in drugimi ljudskimi demokracijami. Posledica teh dogodkov je bila, da se je FLRJ gospodarsko tesneje povezala z USA in ostalim zapadom in je svoje zunanje politične odnošaje z njimi zboljšala. Politično ozračje označijo sledeča dejstva zadnjega razdobja preteklega leta. V Berlinu so sovjetske okupacijske oblasti izgnale vojaško misijo FLRJ z utemeljitvijo, da misija podpira nemir in sabotažo v Vzhodni Nemčiji in s tem deluje po navodilih Zapada. Na Dunaju so kominformisti razbili jugoslovansko-avstrijsko društvo, in je ruska zasedbena oblast izvedla preizkavo v prostorih tega društva in v uredništvu „Slovenskega vestnika". Namestnik sovjetskega ministrskega predsednika g. Molotov pa je naglasil v eni izmed zadnjih številk moskovske „Pravde", da Tito in njegov režim ne bosta več dolgo v kvar sovjetskim interesom. Ta izjava odgovornega sovjetskega državnika je izvala prezidenta USA k naslednji izjavi časnikarjem: Združene države Amerike ne bodo s prekrižanimi rokami gledale na noben napad na katerikoli državo sveta, bodisi da se gre za FLRJ ali kako drugo državo. Švicarsko in avstrijsko časopisje pa javlja, da operira iz južne Gradiščanske neka mednarodna brigada v obmejnem ozemlju FLRJ.

Zakaj se je Sovjetska zveza dala gnati tako daleč v sporu z razmeroma malo državo? Očividno je, da se ne gre v prvi vrsti za vojaško ali gospodarsko moč oziroma na strateško pozicijo, ki jo je Sovjetska zveza v FLRJ zgubila, temveč za obstoj in trdnost danes že takorekoč dogmatično zasidranega komunističnega sistema, za katerega pomeni Moskva Rim in Stalin papeža. Zapad in posebno Amerikanci spoznavajo učinkovitost nastopanja proti komunizmu v podpiranju razcepitve komunističnega tabora. Saj je udarnost komunizma slonela v glavnem na tem, da je vsak njegov pripadnik po širnem svetu po svoji vesti bil v vsem svojem spoznanju in ravnanju na Moskvo vezan. Razkol v komunističnem taboru pa vsebuje za Moskvo nevarnost, da zgubi vlogo edine vodnice in edine zastopnice takozvanih pravih interesov svetovnega proletarijata. Sovjetska zveza mora torej biti silno pozorna napram drugim komunističnim strankam izven svojih meja.

SMISEL VELIKIH PROCESOV

Procesi, ki se pojavljajo po vseh državah vzhodnega bloka proti takozvanim Titovim pristašem, izvirajo iz tega vzdušja. Moskva gre radi tega celo tako daleč, da je postavila na Poljskem, ki je najbolj izpostavljena, sovjetskega maršala Rokosovskega za poveljnika poljske armade. Najbolj očividno pa je pokazal proces proti Kostoffu v Sofiji, da se gre v resnici le zato, pokazati komunistični javnosti pravilnost Stalinove linije, na drugi strani pa izdajstvo komunističnih načel po Titovih pristaših. To ozadje se je razkrivalo v procesih, v katerih so zgubili med drugimi soobtoženi glave v Budimpešti Rajk, v Tirani Dodža. V tem pravcu se nakazujejo novi procesi in čistke v Romuniji, na Poljskem in Češkem. Titoizem pa je posegel v kom. partije tudi v zapadnih deželah kakor na Norveškem, Nemčiji in Franciji.

POSLEDICE SPORA

Prvi rezultati tega spora v mednarodni politiki so se pokazali v Grčiji. Med drugimi je celo poveljnik grških upornikov general Markos postal žrtev kominformske čistke. Jasno je bilo, da Tito, ki je nosil glavno breme v podpiranju grških partizanov ob zadržanju kominforme ni hotel več in je odpovedal pomoč kominformi zvestemu partizanskemu vodstvu. Ker je usahnila zelo znatna pomoč iz FLRJ in ker je čistka v lastnih vrstah posebno med partizani makedonskega porekla izpodkopala zvestobo in zaupanje do vodstva, je v razmeroma kratkem času sledil poraz uporniškega gibanja. S tem pa je zapad niz svojih postojank po Sredozemlju izpopolnil preko Ankare, Aten in Beograda do Rima in Madrida. Albanija je zgubila svojo direktno zvezo s kominformskim zaledjem.

Interes Zapada na Titovi politični preusmeritvi se je v očigled navedenih uspehov v njegovo prid povečal in se stopnjuje še vedno. Saj je prinesla tudi nekako pomirjenje v odnošajih med FLRJ in Italijo. V Trstu, katerega mednarodno stanje niti Italija niti FLRJ nista hoteli priznati in sta vodili obedve hude, celo krvave politične osvajalne borbe po svojih pristaših, je postalo zelo mirno, ker Italija nikakor ni zainteresirana na tem, da bi Titov notranje politični položaj otežkočila s tem, da bi Tito žel še nov zunanje politični neuspeh. Ker si sedanji italijanski režim ne želi sosesčine s kominformo, tudi ne bo delal znatnih težav Titovemu režimu.

CILJI KOMINFORME IN ZAPADNIH SIL

Iz navedenega smo razvideli, da je cilj sovjetske politike svetovna revolucija. Sovjeti se tudi v tem smislu trudijo naprej in je njih zadržanje glede ureditve nemške mirovne in državne pogodbe za Avstrijo izvor tega stremljenja. Rusija ne more zapustiti vojaških in gospodarskih postojank, katere si je pridobila v vojni in povojni dobi in če že ni mogla doseči, da bi spravila v svoj tabor celo Nemčijo, je dosegla s svojimi stremljenji vsaj razpad Nemčije v dva dela. Kar pa se tiče ozemlja avstrijske republike, pa javlja vse zapadno in vzhodno časopisje, da so druge težkoče v ozadju, ki so do sedaj zabranile podpis avstrijske državne pogodbe. So tudi krogi, ki mislijo, da je v ozadju uran, ki je danes iste važnosti kakor nekdaj petrolej ali premog. Upamo, da ne najdejo urana v jugovzhodni Štajerski ali okoli beljaških Toplic, ker bi v tem primeru dobil spor med Vzhodom in Zapadom vse drugo vsebino.

KATOLIŠKA CERKEV V SVETOVNEM TRENJU

V procesu proti madžarskemu kardinalu Mindzentiju in v raznih ukrepih proti češkemu episkopatu je komunizem izrazil, da so načela katoliške Cerkve in njen ustroj tako v ideološkem kakor tudi v družabnem pogledu za njegov nauk in njegove cilje najhujša ovira. To spoznanje ga sili, da skuša spraviti Cerkev pod svojo nadzorstvo in ji vzeti ves vpliv v družabnem in javnem življenju v kolikor bi ta mogel ovirati zasnovani cilj. Na Madžarskem, kjer je bil odpor Cerkve hud, je bil potreben poseben proces, katerega žrtev je postal kardinal Mindzenty, na Češkem poskušajo isto doseči preko nižje duhovščine in je komunizem s postopanjem na Češkem pokazal, da mu v resnici ne gre za takojšnje celotno iztrebljenje katolicizma, ampak da je zadostno, če se Cerkev izrine iz javnega življenja, v kolikor dela ovire komunističnemu cilju. Zanimivo pri vsem tem je, da je komunizem sam svojega tekmeca spoznal in svoje zadržanje napram njemu tudi tako usmeril. Sveta stolica je temu odgovorila tudi popolnoma jasno in je izobčila iz svojih vrst vsakega, ki dela za cilje komunistične ideologije in politike. Zanimivo pri tem je, da Zapad še ni uvidel te važne vloge Cerkve v boju proti komunizmu, marveč pričakuje več uspeha od razkola v komunizmu samem, to se pravi po Titoizmu. Tudi časopisje posveča temu drugemu pojavu več pozornosti, kot odpornosti katoliške Cerkve.

DALNJI VZHOD

Zadnja štiri leta se je Moskvi posrečilo, da osredotoči pozornost vsega sveta v Evropi, predvsem okoli Berlina in Nemčije. Istočasno pa so se na vzhodu odigravali dogodki, ki so v minulem letu dosegli svoj višek in so privedli Kitajsko pod okrilje komunizma. Narod s 480 milijoni ljudi z vsemi svojimi gospodarskimi in človeškimi močmi je s tem ojačil komunizem. Sovjetskim diplomatom se je posrečilo očarati ves svet z evropskimi problemi, na vzhodu pa postaviti dejstva, katerih posledice osenčujejo tudi leto 1950. Za leto 1950. bodo potrebni ogromni gospodarski in vojaški ter politični napori Zapada, da obdrži svoje postojanke v Evropi in zaščiti svoje interese na vzhodu.

Indonezija si je v minulem letu priborila svojo svobodo, brez da bi komunizmu uspelo utrditi tam svoje postojanke.

BLIŽNJI VZHOD

Palestina je predstavljala najbolj nemirno točko na bližnjem vzhodu. Tam se je v zadnjem letu ojačila država Izrael z amerikansko pomočjo. V tem se je Izrael v primeri z arabskim svetom pokazal kot močnejši faktor. Seve ima arabski svet še južni del prednje Azije in severno Afriko v svojih rokah in nič ne kaže, da bi med arabskimi in amerikanskimi težnjami nastal spor, kar posebno prikazuje razvoj v Siriji, kjer so Amerikanci kakor Angleži izvedli svoje državne udare. V tem delu torej sovjetski vplivi niso prodrli, pač pa vidimo take poskuse v severni Afriki, kjer se poslužujejo Sovjeti Abdel Krima, ki pod geslom **Afriko Afrikancem** skuša v severni Afriki po kominformskih načelih organizirati osvobodilno vojno. Abdel Krimovim stremljenjem se upirajo kolonialne oblasti in domači poglavarji ter gospodarski sloji.

S tem smo vam nakazali probleme, ki so v zadnjem letu v bistvu usmerjali politično trenje svetovnih sil in v kolikor niso rešeni, bomo morali z njimi računati v letu 1950.

V. A.

BRITANSKI VISOKI KOMISAR ZA AVSTRIJO SE JE POSLOVIL

Minuli petek se je v Celovcu poslovil visoki komisar Galloway. V imenu dežele se je g. komisarju zahvalil g. deželni glavar Wedenig. V svojem poslovilnem govoru je general Galloway naglasil dobesedno: „Poznamo skozi stoletja lep običaj, da si ob Božiču in Novem letu želimo sreče in blagoslova. Voščila pa niso le prazne besede za tistega, ki, kakor jaz ve, da ta dežela voščila za prihodnji težki čas nujno potrebuje. Bodite uverjeni, da se s težkim srcem poslavljam od Koroške."

TRI SOCIALISTIČNE STRANKE V ITALIJI

Kakor kažejo pojavi zadnjega časa, je oče Marx zapustil malo jasno dediščino. V Italiji se je v zadnjem času trudil neki kongres, da združi obstoječi dve socialistični stranki. Iz vseh teh poizkusov je zrasla tretja socialistična stranka, ki enako kot že obstoječi dve trdi, da je ona edina nositeljica pravega marksizma. Pristaši te tretje stranke prihajajo iz levega krila Saragatovih in desnega krila Nennijevih socialistov.

NEMČIJA IN AVSTRIJA

Ob priliki avstrijsko-nemških trgovskih pogajanj v Frankfurtu so se pogodili tudi o ptujskem prometu. Znano je, da je Nemčija svojčas za avstrijski tujski promet bila eden izmed najvažnejših faktorjev. V pogodbi je za te svrhe predvidenih 9 miljonov nemških mark. Če računamo na osebo 500 mark, to je 3000 šilingov, bi bila po tej pogodbi dana 18.000 osebam možnost, da preživijo svoje počitnice v Avstriji.

STALIN V SLIKAH

Ob priliki 70 letnice Stalinovega rojstva so v Moskvi razstavili slike in kipe Stalina. Ta razstava je napolnila osem dvoran.

Zastopniki vseh komunističnih strank sveta so se zbrali v Moskvi. Avstrijske komuniste je zastopal poslanec Koplenig, Jugoslavija pa ni bila zastopana in se tudi doma ni spomnila Stalinovega rojstva.

ABESINIJA

Italijanska kolonija Eritreja zapira pot Abesiniji do morja. Negus se seveda trudi, to važno ozemlje dobiti pod svojo oblast, a ga pri tem nihče zunanjih velesil ne podpira. Neka organizacija v Addis Abebi si je postavila za cilj, moriti v Eritreji živeče Italijane in italijansko misleče domačine. Tekom 18 mesecev so pobili 70 Italijanov .Italija se je pritožila napram Angliji, da kot sedanja varnostna oblast ne poskrbi za varnost italijanskih prebivalcev.

SOCIALIZACIJA JUGOSLOVANSKEGA KMETIJSTVA

Po poročilih iz Zagreba zavzema takozvani „socialistični sektor" v jugoslovanskem kmetijstvu približno 20% vse obdelovalne površine. Od te površine odpade na državna posestva 4%, 16% pa na „kmečko-delavske" zadruge, katerih je okrog 10.000. Te kolektivne zadruge obdelujejo okrog 1.5 milijona hektarjev zemlje in v njih je včlanjenih okrog 300.000 kmečkih družin, to je 14% vseh kmečkih gospodarstev.

Že tri leta v Jugoslaviji ni več zasebnih kmečkih posestev, katerih površina bi bila nad 30 ha.

Češka. Južno od Praga so odkrili nova ležišča urana, to je ruda, ki je potrebna za izdelovanje atomske bombe. Ležišča so že postavili pod sovjetsko kontrolo in z delom so pričeli. Kakor je nekoč petrolej pomenil na eni strani bogastvo in na drugi strani prokletstvo za dežele, ki so ga imele, tako je danes tudi z uranom. Dežele, ki ga imajo, so v nevarnosti, da se bodo velesile steple zaradi urana zanje.

Kaj delajo in kako živijo drugod po svetu

JUGOSLAVIJA IN SOVJETSKA ZVEZA

Beograjska „Borba"" poroča, da so sovjetske poštne oblasti zavrnile veliko število knjig in paketov, katere so poslali iz Jugoslavije v Sovjetsko zvezo. Časopis navaja, da so navedli kot razlog za ta ukrep, da lahko povzročijo navedene pošiljke Sovjetski zvezi politično in gospodarsko škodo in da zato kršijo mednarodno poštno konzencijo.

ERP DOBAVE ZA AVSTRIJO V TRSTU

Pristaniški urad oboroženih sil Združenih držav v Avstriji je sporočil, da je v zadnjih 9 dneh prispelo v tržaško pristanišče osem ladij s skupnim tovorom 27.313 ton dobav evropskega obnovitvenega načrta za Avstrijo. Tovor je sestavljalo 10.186 ton sladkorja, 6512 ton moke, 3913 ton slanine, 3758 ton amerikanskih lešnikov, 2378 ton koruze, 574 ton sojinega olja in 10 ton zdravil.

MOSKVA JE DALA VIZUM DUHOVNIKU ZDRUŽENIH DRŽAV

Rimsko katoliški duhovnik J. Brassard je obvestil zunanje ministrstvo, da mu je po 10mesecih Sovjetska zveza dala vizum, da gre v Rusijo.

Zunanje ministrstvo je ponovno opozorilo Moskvo na sporazum od leta 1933, s katerim je Washington stopil v diplomatske odnošaje s Sovjetsko zvezo. Po tem sporazumu se je Sovjetska zveza posebno obvezala, da bo dovolila, da duhovnik Združenih držav vrši dušnopastirsko službo v ameriški koloniji v Moskvi.

Od začetka tega leta ni nobenega duhovnika Združenih držav v Moskvi, ker se je duhovnik J. Anton Laberge, ki je bil duhovnik edine rimsko-katoliške cerkve v Moskvi, t. j. sv. Ludvika francoskega, vrnil v Združene države.

Po odhodu duhovnika Labergeja so oblasti prevzele uprave cerkve sv. Ludvika in namestile duhovnika, ki so ga same izbrale. Nekemu francoskemu duhovniku so dovolile, da dnevno uporablja cerkve za malo časa.

Sedaj so na pritisk Združenih držav Sovjeti dali vizum duhovniku Brassardu, toda so poudarili, da bo duhovniku dovoljeno služiti samo tistim, ki niso Rusi, v Moskvi, ker da to določa sporazum od leta 1933. Ni jasno, ali bo John Brassard lahko uporabljal cerkev sv. Ludvika. Ima 35 let in je bil dosedaj profesor.

NOVE ECA ODOBRITVE ZA ZAHODNO EVROPO

Uprava za gospodarsko sodelovanje v Zahodni Evropi je odobrila nove odobritve nakupov po Marshallovem načrtu za 37,871.000 dolarjev. Te odobritve gredo v prid Belgije, Luksemburga, Danske, Francije, Islandije, Italije, Nizozemske, Norveške, nemške tricone in Zedinjenega kraljestva. S tem nakazilom se je vsota skupnih odobritev ECA za Evropo povečala na 7889,974.000 dolarjev.

POSLEDICE VOJNE

Po bombardiranju in drugih vojnih dogodkih je bilo v Avstriji porušenih 280.000 stanovanj, to se pravi, da je postalo stem skoraj miljon ljudi brezdomcev.

V zadnjih dveh letih je zvezna vlada predvidela v svojih proračunih po 500 miljonov šilingov za popravo porušenih stanovanj. Za tekoče leto pa so morali to vsoto bistevno znižati, kar pomeni, da bo pomanjkanje stanovanj še naprej zelo občutno. Tudi na Koroškem vidimo še po mestih mnogo porušenih hiš in stanovanj.

PRIČETEK SVETEGA LETA

Na sveti večer se je vršila svečana otvoritev svetega leta. Ob tej priliki je sv. Oče govoril in povdaril: „Sveto leto je opomin za bratstvo med narodi in ljudmi. Sveto leto naj nam bo vsem leto duhovne obnove, to sveto leto naj bi zopet zgradilo temelje resnične človeške svobode in strlo napuh in brezznačajnost, ki povzročata na svetu toliko gorja. Resnično spoznaje božjih postav ter njih uresničitev v javnem in zasebnem življenju bo rodilo vzdušje miru in socialne sprave."

TRGOVSKA POGODBA MED JUGOSLAVIJO IN ZAPADNO NEMČIJO

V Frankfurtu sta podpisali za leto 1950 trgovsko pogodbo Jugoslavija in Zapadna Nemčija.

Pogodba predvideva zvišanje medsebojnega blagovnega prometa za 100% v primeri s preteklim letom. Jugoslovanski izvoz v Nemčijo bo znašal vrednost 65 miljonov dolarjev, nemški izvoz v Jugoslavijo pa 61 miljonov. Med tem ko bo Nemčija izvažala v glavnem industrijske produkte, bo dobavila Jugoslavija kmetijske produkte, les, tobak in rudo.

Zanimivo je, da se ne bo več kot do sedaj plačevalo v dolarjih, marveč se bo računalo po vzorcu svoječasne nemško-jugoslovanske pogodbe izza časa nacizma. Jugoslavija bo imela svoj posebni konto, ki se računa v nemških markah v nemški banki, Nemčija pa svoj konto v dinarjih v jugoslovanski banki.

Ta ureditev predstavlja posebno ugodnost za obe državi in zrcali interes, katerega imajo zapdne okupacijske sile v Nemčiji napram ureditvi gospodarstev obeh držav.

Zboljšanje gospodarskih prilik preko teh zvez naj bi utrdilo gospodarstvo obeh držav napram vzhodu.

RIM

Na zadnjem zasedanju kominforma so sklenili, kako bodo motile države pripadnice sveto leto. Hočejo v prvi vrsti romarje ,ki so namenjeni v Rim in sploh vse ljudstvo zastrašiti z možnostjo nove vojne. V Italiji pa bodo skušali zbuditi nemire ter prometna sredstva, pošto, telefon in oskrbo z živili ukiniti z različnimi stavkami. V inozemstvu naj bi zavladalo mnenje, da je v Italiji ogrožena javna varnost in naj bi zato raje ostali doma.

*

Prezident Truman je svetemu očetu Piju XII. poslal božično poslanico, v kateri izjavlja, da je svetovni mir, katerega si vsi tako želimo, možen le na podlagi božične blagovesti. Papež mu je odgovoril, da ljudstvu ne bo prišlo prej odrešenje dokler ne bode spoznalo, da so vsi ljudje sinovi nebeškega Očeta in si morajo med seboj biti bratje.

ŠVICA

V Švici vsako leto menjajo državnega predsednika. Za leto 1950 so izvolili državnega svetnika Petitpierre-a. Ker volijo vedno le take može, ki so se že kdaj izkazali v državnih poslih, jim ne gre toliko za to, kakšne stranke je dotični, ampak kakšne zmožnosti ima. Državni svetniki v Švici imajo isto nalogo, kot v Avstriji ministri. Ime minister nosijo stalni poklicni državniki, ki zastopajo Švico v drugih državah. Novi državni predsednik je po rodu s francoskega dela države. Po poklicu je pravnik, star 50 let in se je v zunanji politiki, ki jo je vodil, zelo dobro izkazal.

Zanimivo je, da je Švica tretjino svojih izdatkov namenila za obrambo dežele torej za vojaštvo. Svetovni položaj smatrajo za zelo zamotan, sicer ne trdijo, da bo do vojne prišlo. „Za vsak slučaj" se pa le hočejo pripraviti.

ZDRUŽENE DRŽAVE

Prezident Truman je po daljšem času spet sklical k seji svoje državne tajnike. Sklepi še niso bili javljeni, vendar dobro poučeni krogi javljajo, da so se obravnavala važna svetovno-politična vprašanja in se je sestavil vladni načrt za 1950. V vsakoletnem nagovoru na Silvestrov večer bo ameriški predsednik ljudstvo seznanil s sklepi in načrti za prihodnje leto. Na časnikarskem sestanku je predsednik Združenih držav izjavil, da se bo Amerika potrudila braniti mir sveta in varovala države pred napadi.

ZAHODNA NEMČIJA

Zahodna Nemčija je zopet pridobila trgovinske in pogodbene pravice. Dvanajst zunanjih držav je že odposlalo zastopnike v glavno mesto Bonn. Prva pogodba je bila sklenjena z Amerikanci in sicer z Marshallovo pomočjo. Vrata v svet so se torej Nemčiji odprla. V državnem zboru so se vse stranke enoglasno izjavile proti ponovni oborožitvi Nemčije.

DRŽAVA SLAB DELODAJALEC

London je bil radi stavke delavcev v mestnih elektrarnah dalje časa brez luči. Komaj se je zopet posvetilo, že grozijo delavci z novo stavko. Zanimivo je pri tem, da stavkajo delavci državnega podjetja. Socialistična vlada jim je namreč odtegnila neke doklade, ki so jih pred podržavljenjem podjetij imeli. Radi tega zahtevajo sedaj delavci zvišanje plač in so pri tem naleteli pri vladi na bolj gluha ušesa kot so bili to preje vajeni pri privatnih podjetnikih.

POLJSKA

Poljska gradi veliko trgovsko brodovje. To brodovje bo obsegalo 1800 manjših in 10 velikih edinic.

Za Rusijo izdelujejo italijanske ladjedelnice trgovske edinice. Tudi Zapadni Nemčiji so dovolili graditev trgovskega brodovja.

KOLIKO PORABIMO SLADKORJA?

V Avstriji porabimo na leto 120.000 ton sladkorja v neposredni uporabi in 30.000 v industriji. Domači pridelek na sladkorni pesi krije polovico te množine. Lani je ostalo 4000 ha zemlje neposejane, ker je primanjkovalo delovnih moči.

Tekom tega leta hočejo posejati 35.000 ha zemlje s ladkorno peso, s tem bi bila dosežena višina mirodobne proizvodnje.

Številke potrošnje na sladkorju v minulem letu izkazuje približno 3.3 kg na osebo avstrijskega prebivalstva.

DOLGOSTRAJNI KREDITI ZA NABAVO POHIŠTVA

Stranke, ki so utrpele škodo na svojem pohištvu po bombardiranju ali po drugih vojnih operacijah, vlagajo prošnje za dolgoročne kredite na ministerstvo za trgovino in obnovo. Tozadevne formularje izdaja okrajno glavarstvo, kjer se morajo tudi prošnje oddati. Okrajno glavarstvo ima nalogo, da prouči vsako posamezno prošnjo in jo predloži deželni vladi.

KDO TOREJ ZASLUŽI?

Nam vsem je znano, da cene klavni živini nikakor niso pretirane, da je „črna" prodaja živine docela izginila. Na drugi strani pa so se mesarji pritožili pri deželnem glavarju Wedenigu, da ne morejo več garantirati preskrbe mestnega prebivalstva z mesom. Cene mesu so tako visoke, da jih mestno prebivalstvo ne more plačati, cene živini so nizke, kdo torej zasluži? Mesarji so si pri vsej siromaščini vendar popravili svoje hiše in si nabavili avtomobile kakor na splošno vidimo.

NOVA STANOVANJA
iz sredstev Marshallovega plana

Zvezna vlada je dobila sporočilo, da bodo za enkrat v letu 1949 dovoljena sredstva v znesku 30 milijonov šilingov za graditev stanovanj rudarjev in industrijskih delavcev. Iz teh sredstev bodo zgradili 1232 stanovanj v Avstriji. Dodali bodo še iz istega fonda 20 miljonov šilingov za prihodnje leto. Na Koroškem bodo gradili s temi sredstvi stanovanja v Celovcu, Št. Andražu, v Bleibergu, Ziljici in Podkloštru.

Povdarjamo zopet, da se iz sredstev Marshallovega plana dobivajo subvencije za izboljšanja oziroma za izgraditev stanovanj za poljedelske delavce. Potrudite se tudi vi pri okrajni kmečki zbornici, ki vam bo šla pri tem na roko.

Zakaj je Mao Tse Tung šel v Moskvo

Kitajski komunistični voditelj Mao Tse Tung je kakor smo že poročali, bil sprejet pri Stalinu. Cilj razgovora je bil po trditvi amerikanskih krogov, napad na Indokino. Za prijateljsko pogodbo med Kitajsko in Sovjetsko zvezo pa se skrivajo vojaški načrti. Verjetno bodo komunistične čete obšle Formozo in se obrnile proti Jugovzhodni Aziji. Kmalu bo torej prišla na vrsto Indokina.

Čisto prijateljstvo med Rusijo in Kitajsko pa moti vmesna dežela Mandžurija, ta bogata kitajska provinca, ki je sedaj čisto pod nadzorstvom Moskve. To dejstvo pa tudi Kitajce boli. Obsežne gospodarske pomoči, ki jo Kitajska pričakuje in potrebuje od Rusije, tudi Stalin ne bo mogel nuditi in bo Mao Tse Tung prisiljen iskati podpore pri zahodnih velesilah.

*

Ob proslavi Stalinovega rojstnega dneva v moskovski operi je med slavnostnimi govorniki nastopil tudi Mao Tse Tung. Osebno navzočega generalisima je, kot zadnji pozdravil tudi zastopnik avstrijskih komunistov Koplenig. Ko so ravnatelja jugoslovanskega obveščevalnega urada, Vladimira Dedjera vprašali, zakaj se Jugoslavija ni nič izkazala ob Stalinovem rojstnem dnevu, je odgovoril: „Hinavsko bi bilo, po vseh krivičnih obsodbah, ki so bile naperjene proti izgradnji socializma v Jugoslaviji, ta rojstni dan praznovati."

Občinske volitve

Na razna vprašanja, ki jih dobivamo v zvezi z občinskimi volitvami sporočamo zaenkrat sledeče:

Verjetno bodo volitve razpisane z 31. decembrom 1949 za 12. marec 1950.

1. Člane v krajevne volilne oblasti morejo predlagati samo stranke, katere so se udeležile zadnjih državno zborskih volitev. Ker smo 9. oktobra oddali za državni zbor glasove ÖVP, prosimo svoje zaupnike, da se pomenijo z lokalnimi predstavniki ÖVP, da dobimo tudi v krajevnih volilnih oblastah svoje zastopnike po svojem številu glasov za deželni zbor; tako smo se sporazumeli z deželnim vodstvom ÖVP.

Z razpisom občinskih volitev bo določen tudi dan, od katerega se štejejo vsi volilni termini.

2. Število občinskih odbornikov se ravna po številu prebivalcev v občini za časa zadnjega ljudskega štetja, to je pri nas štetje iz leta 1939.

Občine do 500 prebivalcev volijo 8 odbornikov;

občine od 501 do 1000 prebivalcev volijo 10 odbornikov;

občine od 1001 do 2000 previvalcev volijo 12 odbornikov;

občine od 2001 do 3000 prebivalcev volijo 14 odbornikov;

občine od 3001 do 6000 prebivalcev volijo 16 odbornikov.

3. Najkasneje do 14. dne po razpisu volitev je treba imenovati člane volilnih oblasti v smislu zgoraj navedene točke 1.

4. Volilni pravico imajo vsi občani avstrijski državljani, ki so pred 1. januarjem 1950 dopolnili dvajseto leto, in imajo redno bivališče v občini.

5. Vsi volilni upravičenci so vpisane v volilnem imeniku, kateri je od 32. dne po razpisu volitev skozi deset dni vsakomur v upogled.

6. Pasivno volilno pravico imajo občani, avstrijski državljani, ki so pred 1. januarjem 1950 dopolnili šestindvajseto leto.

7. Najmanj 21 dni pred volitvami je treba vložiti kandidatno listo, t. j. volilni predlog, katerega mora podpisati najmanj 25 volilnih upravičencev. Ta predlog mora vsebovati točno označbo stranke, kandidate in sicer pri teh ime in priimek, poklic, rojstno leto in naslov, ter označbo osebe, ki je upravičena za ta volilni predlog sprejemati od oblasti vsa obvestila.

8. Spremembe na volilnem predlogu so možne do desetega dne pred volitvami.

9. Sedem dni pred volitvami bo občinska volilna oblast vse volilne predloge v dotični občini objavila in sicer na način kakor je v občini pač običajen.

10. V občinah, kjer je bil vložen samo en predlog, odpadejo volitve in je ta predlog potrjen brez volitev.

POZOR!

Naročnikom iz poštnega okoliša Drobole in Miklavčevo smo tokrat priložili tudi položnice s prošnjo, da poravnajo naročnino v kolikor to še niso storili. Tudi vse druge naročnike prosimo, da se poslužijo svojčas priloženih položnic.

Spomnite se tudi tiskovnega sklada!

List stane celoletno	šil. 19.20
polletno	šil. 9.60
četrtletno	šil. 4.80
posamezna številka	šil. —.40

Pri nas na Koroškem

ŠT. JAKOB V ROŽU

Ponovno nas je pretresla tužna vest: kruta smrt je iztrgala močno korenino našega narodnega drevesa; in sicer je tokrat posegla v Habnarjevo družino na Reki in jim odvzela ljubečega očeta. Dne 5. XII. smo izročili njih truplo materi zemlji. Rajni je dosegel lepo starost 81. let. Bil je oče devetih otrok. Na svojem malem posestvu je moral garati in varčevati, da je mogel preživeti svojo družino. Vse otroke je pustil izučiti rokodelstev. Najstarejšega pa je dal študirat za učitelja. Najbolj pa je ranjkega potrlo, da se najmlajši sin ni vrnil iz vojske.

Habnarjev oče, pa ni bil samo vzoren gospodar in družinski oče, temveč neustrašen narodni delavec. Bil je soustanovitelj pevskega društva „Rožica" kateremu so pripadali, naše korenine: Božič Martinjak, Novinjak Antonič in še drugi. To društvo ustanovljeno že leta 1897. po preč. gosp. tedanjemu šentjakobskemu kaplanu Fugerju, je prvič poneslo ime Št. Jakoba po Koroški in celo po vsej Sloveniji.

Pri neštetih prireditvah „izobraževalnega društva" je donel glas, blagodejni tenor, Habnarjevega očeta v zboru svojih prijateljev.

Pokojni oče so služili „Bogu v čast in dobrobit bližnjemu" tudi v požarni brambi. Nad 50 let so vršili gasilske dolžnosti in s ponosom nosili častitljivo brambino zastavo.

Do zadnjega dneva so spoštovali svetinje, ki nam jih je že škof Slomšek stavil za vzor. Materni jezik in sveto vero.

Obljubljamo, da bomo ostali zvesti izročilu našega nepozabnega očeta. Njihov spomin bo ostal med nami živ, ker se zavedamo, da je samo v zvestobi Bogu in narodu, jamstvo srečnega družinskega in skupnega življenja. Uverjeni smo, da bomo v potomcih rajnega očeta, našli dobre sotrudnike in posnemalce vaškega vzornega življenja.

Na grobu so se poslovili od rajnega očeta preč. g. dekan. V hvaležnem priznanju za njegovo nekdanjo korenito značajnost, so se pevci doma in na grobu poslovili od ranjkega.

Kje je Slavček zdaj vesel,
pesmice je peval,
da bi enkrat še zapel,
kratek čas nam delal.

Odšel je Slavček med nebeške zbore, k Očetu, kateremu je ostal zvest, do zadnjega diha. Mir njegovi blagi duši, ostalim pa naše sožalje.

RUTE PRI ŽELINJAH

Iz vseh delov Koroške se že oglašajo v „Našem tedniku", zato se moramo tudi mi oglasiti predno začnemo zimsko spanje. Veselo poroko smo obhajali 12. XI. v Sv. Marjeti pri Velikovcu. Poročil se je Škofič Lenci, sin ugledne Šternove družine v Čarčah. Nevesta je bila iz Sinče vesi, a je ne morem imenovati, ker sem ime pozabil. Sem pač bolj pozabljiv. To moram reči da je bila lepa. v čisto beli obleki in z vencem na glavi. Poročil ju je ženinov brat č. g. Jakob Škofič.

Imel je krasen nagovor na novoporočenca. Opominjal ju je na težak zakonski stan, ki naj ga z Bogom začneta in z Bogom dokončata. Poroka se je nadaljevala na ženinovem domu, kjer sta Šternov atej in mama preskrbela za dobro jedačo in pijačo. Trajalo je ženitovanje do zjutraj. Lenci, ki je kolar (radar) bo pa sam zibko naredil da bo ženka zibala haj.tuj.tuja. Mladim poročencema kličemo na mnoga leta!

Za časa nacističnega preganjanja je bila tudi Šternova hiša težko prizadeta. Bili so izseljeni. Sin Francej pa je padel v vojni. Drugi trije so trpeli na raznih bojiščih. Kar jih je bilo doma pa so bili odpeljani v Nemčijo. Pa Bog je ponižal te naduteže. Ugledna in daleč okrog znana Šternova hiša še stoji, na posestvu prav napredno gospodarijo. Kmetija je lahko zgled mnogim kmetom.

ŽELEZNA KAPLA

Na kvaterno nedeljo se je zbrala farna družina v župnijski dvorani. Naši otroci so nam zapeli starodavno pesem iz naših gora, ki še menda nikdar ni bila tiskana: „Tam gori, tam gori 'na cerkev stoji . . ." Pesem domače melodije so spremljale simbolične vaje. Sledila je verska igra „Ljubezen Marijinega otroka". Ljubezen do zemeljske matere raste in najde izpolnitev v junaški ljubezni do prve Matere — brezmadežne Device. Da bi danes tudi iz vrst naše mladine prišli mladeniči in dekleta, ki svoje življenje darujejo Kristsusu po Mariji in se odločijo za duhovniški ali redovniški poklic. To je predvsem delo božje milosti, milost pa moramo izprositi, z njo sodelovati in pripravljati tla za duhovniške poklice. Z adventno blagovestjo in skupno pesmijo smo končali versko igro.

Učenci meščanske šole so v župnijski dvorani razstavili lepe jaslice, ki so jih po navodilu g. učitelja tekom adventnega časa izdelali. Bili smo prijetno iznenadeni, kaj zamorejo otroci, če jih vodi dober vzgojitelj. Jaslice so bile blagoslovljene in jih bodo zdaj postavili v družinah. Mlado in staro se tega veseli. Starši so g .učitelju hvaležni, da vzgaja otroke v pravem duhu.

Omenimo, da se je isti dan vršila nekje druga igra z vsebino, ki nasprotuje vsakemu krščanskemu čutu. Vsebina je bila namreč, da se živali spremenijo v človeka in človek v živali. Ali smo res že tako daleč zašli v zmoto? Čudimo se, da zamorejo katoličani mirno sprejemati vase tak strup zmotnih naukov, ki nasprotujejo nauku krščanstva in so tudi znanstveno že davno uvrženi. Človek se ni razvil iz živali, Bog Stvarnik je dal človeku življenje, telesu je vdihnil neumrljivo dušo. Dušo vsakega človeka ustvari neposredno Bog sam. Ta duša je neumrljiva, živela bo večno. „Po sadovih jih boste spoznali".

Slišali smo, kako se je v zadnjem času junaško postavila katoliška mladina v mestu Solnograd proti vsakemu blatu tiskanega zapeljevanja mladine in odvračanja od krščanskih načel življenja. Tega bo tudi pri nas treba. Saj gre za svetinje našega žitja in bitja. Branimo najdražja izročila naših prednikov: vero in rodni dom.

DRAVA OB DRAVI

Skozi celo Koroško se vije Drava, in ob tej naši Dravi leži naša Drava. Majhna in neznatna je, zato se malokaj dogodi, kar bi javnost zanimalo. Javno smo pokazali, da še živimo, in da hočemo pokazati, da nam je za skupnost v fari in občini. Fara je pokazala, da hoče imeti lepe božje hiše. Cerkev svetega Andreja na Brdu je dobila čedno zunanje lice, notranje pa čaka na vigred. Farna cerkev pa je postala zunaj in znotraj čedna, a še manjka to in ono. Pokopališča smo se lotili, dokončali ga še nismo, ker nas je prehitel mraz. Najbolj pa pogrešamo zvonove, da bi nas budili in klicali.

Tudi občina gleda na nas, ko je nam to leto res lepo popravila šolo. Na kvaterno nedeljo so šolarji pokazali, kaj znajo in morejo. Petje in igre in deklamacije so se vrstile. Dve slovenski pesmi sta olepšale prireditev.

Veliko vode teče mimo nas, pa smo na vasi skoro brez vode. Za vodovod se bijemo že nekaj časa, pa povsod stavka finančni minister. In tako se bijemo za svoje vsakdanje duhovno in telesno življenje.

SILVESTROVANJE ODPADE

Z ozirom na najnovejša cerkvena navodila, da naj se Silvestrovanja praznuje v cerkvi in ne na plešišču, bo nadomestilo Silvestrovanje družabni večer na praznik Svetih Treh kraljev v prostorih Mohorjeve hiše, Viktringer Ring št. 26, pritličje, s pričetkom ob 7 zvečer.

Vsi prisrčno vabljeni!

Pripravljalni odbor.

OBISK V UPRAVI NAŠEGA LISTA

Te dni se je oglasil v upravi „Našega tednika" sotrudnik in zaupnik našega lista in Krščanske ljudske stranke, ki je ob volitvah v svojem okolišu izvršil vse volilne predpriprave nad vse vzorno in so na njegovem volišču našteli nad sto glasov KLS. Za „Naš tednik" pa je v istem kraju nabral nad 50 naročnikov. Ginljivo je bilo, ko je izročil upravi lista še 100 šilingov za tiskovni sklad s pripombo „vem, da se list bori z velikimi gospodarskimi težavami, če pa bomo vsi pomagali, bomo prebredli tudi te težave, mi potrebujemo neodvisen slovenski list ,ki bo mogel in hotel stvari prinesti tako, kakor to naš položaj zahteva."

Ta možakar pa ni gospodar ali trgovec, bil je poljedelski delavec, ki se trdo bori za svoj vsakdanji kruh in je od borega prislužka daroval to lepo vsoto za tiskovni sklad. Priobčujemo ta razveseljiv dogodek v prepričanju, da bo našel posnemalcev v krogu onih, ki bi lažje pomagali, pa se v obilici vsakdanjih skrbi do sedaj niso spominili sklada „Našega tednika".

Storimo tudi mi vsak po svojih močeh. Spomnimo se tiskovnega sklada tudi ob ženitovanjih in drugih podobnih prilikah.

OPOZORILO!

Poverjenike Družbe sv. Mohorja naprošamo, da nemudoma vrnejo koledarje, katere ne bodo mogli razpečati, ker nujno potrebujemo še nekaj izvodov.

Družba sv. Mohorja v Celovcu.

Lea Fatur:

Matjažek

(Nadaljevanje)

Hladno se je odmaknil Mahmud: „Trmast si. Lahko bi se ti dobro godilo. Pa se ne bom prepiral s teboj. Tu je denar. Splazi se po dvorišču na vrt in preko zidu! Zateci se h kristjanu! Kupi si konja in turško obleko, pa boš že prišel domov."

Obrnil se je. Mož pa je planil za njim in še pobral ni mošnje, ki jo je dobil Mahmud od tete. „Domov!" je kriknil Podkrnec. „Domov? Pa ne brez tebe! Ne smem. Odgovoren sem za tvojo dušo . . ."

Mahmud se je otresel jetnikove roke: „Neumen si. Kaj naj tlačanim tam, ko sem tukaj lahko velik gospod. Smrti te hočem rešiti in imam to v zahvalo."

„Smrti — mene? Saj glej, kako prežijo nate! Nisi njih krvi, iznebili se te bodo o prvi priliki. Turška vera! Jaz pa umrjem rad, v mukah, v gladu — ko bi le rešil tvojo dušo."

Klic „Matjažek!" je donel bolestno za Mahmudom. Ustavil se je skoraj nehote. Bedni, izstradani mož je hitel: „Mar res ne maraš domov, Matjažek? Se li res več ne spominjaš, kako lepa je naša Koroška? Naše gore, naša jezera so dom vil, rojenic, zakladov, svetih mož in žena, prastirih cerkev in slavnih samostanov. O sveta Hema, odpri s svojim čudežnim prstanom zaslepljencu oči! O blažena Liharda, razsvetli mu razum! Kliči ga, Gospa Sveta, prestol naših knezov, vzbudi mu zavest . . ."

Izgubljeni sin pa je bežal, da bi mu ne prodrli ti klici v dušo. Pa sledili so mu, ga opominjali ponoči, ga vzbudili rano z vprašanjem: se je rešil? In če se ni — se je izgovarjal — si je prav sam kriv. Prepričati se pa ni mogel in ni maral. Izvedeli bodo pač v teku dneva, ko bo karavana že na potu, in če bo beg tudi sumil — saj on, Mahmud, se ne vrne več v Valjevo.

Na poti v Carigrad je bilo Mahmudu nedopovedljivo težko pri srcu.

„Čemu se oziraš?" ga je vprašal Hafis, ko so bili že iz Valjeva.

„Pravijo, da se ne vrne, kdor se ozira." — „In Leka bo jokala," je dostavil hudobno Mustafa. Mahmud je pogledal oba in se prestrašil. Kakor hudobna brata v pravljici se mu zdita, in zebe ga pod soncem, in strah ga je spremstva. Tolažilo ga je pa nekaj: to, kar je čudilo in vznemirjalo brata. Kjer so se namreč ustavili na počitek ali prenočišče, se je pojavil jezdec, turban globoko v čelo, plašč na ramah in puško počez. Jezdil je mimo njih in ni pozdravil in se ni ustavil. „To bo hajduški ogleduh," je trdil Hafis, „čakali nas bodo na povratku, če nas ne napadejo poprej." Mahmudu pa je bil samotni neznani jezdec ljub. Kakor varuh se mu je zdel, ki hodi za njim.

— — — — — — —

V samotni soteski so se zbirale ujede, s krakanjem in žvižgi so se klicale skupaj. Bližale so se truplu, ki se je premetavalo po tleh. „Izpile mu bomo črne oči," so se veselile, obletavale, se bližale. Že je obležalo truplo negibno, turban se je razvil, oči zaprle. Zdaj . . . Pa se je pojavil na cesti jezdec, sledil kriku ujed, jih preplašil, skočil s konja, se nagnil nad ranjencem in vzdihal, klical: „Matjažek! To je turška vera" . . .

— — — — — — —

Mahmud se je zavedel. Začuden je gledal nad seboj raztrgan strop, sebi nasproti viseča vrata, v kotu pa kozo, ki je topo zrla nanj, na steni križ in poleg sebe moža v turški obleki. Pregleduje mu rano v rami. „Matjažek!" se razveseli mož.Podkrnec, „še si živ, rana, od turških spremljevalcev zadana, je sicer huda, pa ozdravel boš: hajduki imajo gadovo mast."

Matjažek kakor v megli gleda raztrgani strop, preprosti križ na steni, razvehana vrata in kozo v kotu. Zastoka: „Kje sem?"

„V hajduški koči," mu odgovori znani glas."

„Hajduki me bodo ubili?" vpraša že skoraj nezavesten.

„Zdaj si jim brat, Matjažek," vzdihne olajšano Podkrnec.

„Ti si?" zašepeče ranjeni. „Vedel sem. — Žejen! — Mraz! — Boli!"

Začne ga spet kuhati vročina. Blede in postane spet otrok . . . Sanja, da mu oče sledi. Brkati možje prihajajo, se solzé, ko jih prosi: „Ne! Stric Turek, ne! Saj bom priden! Majhen deček sem! Glej, mama, kačo! Miška, ná kruhka! Prinesi mi ključ! Boter Andraž mi dela hlačice . . . Grem na svatbo. Stric Matjaž, tudi jaz jih bom, Turke grde. Črna kraljica . . . Bav.bav — ženske! Nisem Mahmud — Matjažek sem! Korošec!"

Takó blede in smrt preži nanj iz kota. Najbolj pa gane hajduke, ko se vsede bolnik v postelji in strmi z blestečimi očmi v križ na steni in vzklika: „Vesžari! Kri kaplja od njega! Bodi češčena, Rešnja kri!"

*

V gozdu že diši po jeseni, ko spet spi ranjenec pravo spanje zdravega. Spi dolgo. Prebujen pa gleda očeta, strop, kozo — in poda očetu shujšano roko: „Vse vem! Rešil si me. Sanjal sem o Matjažu, o puntu."

„Ubogi Matjaž!" vzdihne Podkrnec. „Dve leti zatem, ko so odvedli roparji tebe, so pridrveli Turki spet v velikih četah. Prišle so pa tudi kobilice, in tisto leto je bilo zelo hudo za Koroško. Matjaž je zbral 3.000 mož in čakal Turke pri Kokóvem. Toda tisto noč pred turškim prihodom je ušla večina kmetov, ostalo jih je le kakih 600. Te so Turki deloma polovili, nekaj pobili, nekaj pa odpeljali. Ne vemo, ali je Matjaž še živ."

Ranjenec pomisli in razsodi: „Matjaž ni umrl!" Podkrnec objame sina kakor takrat, ko je rekel kot majhen deček: „Tudi jaz jih bom!" In spet potrdi sam: „Matjaž ni umrl! Dokler živi še kak Korošec, živi Matjaž!"

„Oče pojdiva domov!" zaprosi mladenič kot nekdaj otrok na svatbi. Podkrnec ne gleda shujšanega telesa in ne misli na medle noge. Živahno pritrdi:

„Domov! In če bi te nosil na hrbtu — domov! In če bi se plazila oba po rokah in po nogah — domov! Preko gora, močvirij, rek, preko nevarnosti in zased — domov! Romala bova kakor v svetišče in poljubila bova svetla tla naše Koroške!"

(Konec)

Novoletna voščila

Blagoslovljeno, srečno sveto leto želi vsem koroškim Slovencem, ki so blage volje

Orenova družina v Udmatu pri Podravljah.

Konečnik Jurij, kovač v Globasnici želi srečno in blagoslovljeno novo leto vsem znancem in izseljencem.

Želim vsem prijateljem in znancem širom domovine, blagoslovljeno novo leto

profesor Joža Hutter, Št. Pavel.

Želim vsem svojim odjemalcem, prijateljem in znancem prav srečno novo leto in se priporočam tudi za naprej

Franc Haderlap, krojač, Celovec, Koschatstr. 71.

Srečno novo leto želim vsem svojim gostom, prijateljem in znancem

Uranšek Franc, gostilničar v Globasnici.

Srečno in blagoslovljeno novo leto želim svojim znancem in prijateljem

Čebul Boštjan, žagar v Globasnici.

Malle Šiman, posestnik in stavbarski mojster v Kožentavri želi vsem svojim znancem, prijateljem in izseljencem blagoslovljeno in srečno novo leto.

Vsem svojim faranom, prijateljem, sobratom in znancem želim srečno in blagoslovljeno novo leto

provizor Čebul August, Drava.

Lesni trgovec Peter Olip v Selah želi vsem svojim znancem in prijateljem srečno novo leto.

Č. g. Matevž Nagele, župnik v Marijі na Zilji želi svojim sobratom, prijateljem in znancem blagoslovljeno novo leto.

Blagoslovljeno in srečno novo leto želim vsem znancem in prijateljem

Janko Tischler, cand. iur. Gradec.

Podvig kmetijstva potom zboljšanja in modernizacije gospodarjenja

V nasprotju s prekomorskimi deželami je kmetijstvo pri nas, oziroma v Evropi sploh, precej zaostalo. Amerika, Avstralija, tudi Rusija in druge dežele uvajajo na svojih farmah in kolhozih racionalni, znanstveno - strovni način proizvodnje in so s tem v stanu spraviti svoje proizvode za zelo nizke cene na svetovni trg.

Minuli so časi, ko domače kmetijstvo radi stremljenja držav po avtarkiji ni občutilo konkurence inozemskih trgov. Ker v tem času ni bilo možnosti uvažati kmetijskih izdelkov, je povpraševanje za njimi bilo zelo veliko in so se cene radi tega držale zelo visoko, tako da so lahko krile drag način zastarele, deloma nestrokovne kmetijske proizvodnje.

Ne farme in ne kolhozi ne odgovarjajo našemu načinu življenja ter potrebam in okoliščinam na naši zemlji. Najti je treba torej pot, ki bo tudi našemu kmetu omogočila znižanje izdatkov za njegove proizvodnje in ga usposobila za konkurenco. Da pa je nujno potrebno, vzdržati zdravo kmetijstvo, to so pokazale katastrofe zadnjih dveh svetovnih vojn. Uveljavilo se je docelo tudi spoznanje, da kmet ni le krušni oče naroda, marveč kot najbolj zdrava korenina, steber narodnega telesa, iz katerega poganjajo vedno nove, zdrave in mlade sile.

Za vedno so minuli časi, ko so se nizke cene živilom omogočile s tem, da so se zaposlile delovne moči za skrajno nizke plače, kot je to bil slučaj v kolonijah ali v Vzhodni Nemčiji, kjer so za pruske „junker-je“ predstavljali kot „manj-vredni narod“ Poljaki „delovno živino“. Zadnji poizkus v tem pravcu je napravil Hitler, ki je navozil milijone modernih sužnjev iz vzhoda. Danes je treba hoditi novih poti, ki jih nakaže znanost.

Ti problemi zavzemajo danes vsepovsod široko mesto pri raznih razmotrivanjih in načrtih, ki se pletejo za zgraditev Evrope. Radi važnosti tega vprašanja je n. pr. tudi v Maršalovem planu kmetijstvu posvečena velika pozornost in so zanj odkazane visoke vsote. Naš kmet ob tem razvoju ne sme stati ob strani. Dolžnost je, da ga poučimo in mu razjasnimo potrebe in možnosti, da jih bo tudi on zagrabil. Odpreti se mu mora pomoč, ki je stavljena na razpolago in „Naš tednik“ bo v te svrhe prinašal vrsto člankov in objav. V teh vrstah se danes naj le orišejo glavni obrisi tega vprašanja.

Temelja kmetijski proizvodnji sta zemlja in delovna moč človekova. Od teh dveh zavisi v glavnem donosnost kmetijstva.

Vsak kmet bi moral poznati svojo zemljo, kaj ji koristi in kako je treba z njo ravnati. V današnji moderni dobi ni nobena težava, da se zemlja kemično in biološko preišče. S tem se še le točno ugotovi, česar „grunt“ rabi, da se mu lahko doda s umetnimi gnojili ali s tem, da pravilno razporedimo semena in trave (n. pr. deteljo, lucerno, lečo i. dr.).

Delovne moči na kmetih primanjkujejo. Ta nedostatek se med drugim nadoknadi še posebno s uporabo strojev. Ob enem se ravno s uporabo strojev v marsičem lahko zboljša način obdelovanja zemlje. Tako je splošno znano, da je železni plug, ki zemljo obrne, dvignil plodovitost, da sejalni stroj bolj štedljivo uporabi seme in ga zaseje bolj enakomerno i. t. d.

Pravilna shramba semen, njih čistost in prava izbira so ogromne važnosti. Še deloma kmetje ne znajo povsod pravilno ravnati s plevelom in ne posvečajo dovolj pažnje hlevskemu gnoju ali pripravi komposta. Manjkajo zato še naprave za gnojico in gnoj.

Enako skrb potrebujejo travniki in krma za živino. Zdravi hlevi so predpogoj za uspevanje govedi in svinj. Tudi pri živini — kot pri žitu — je treba gojiti le dobre pasmi. Kar je plemenske živine, mora biti zdrava in mora po količini in kvaliteti biti od nje dober donos, ker se pač tako dobre kot slabe lastnosti podedujejo.

V vseh teh le na kratko orisanih vprašanjih nudi moderna znanost in tehnika dalekosežno pomoč. Biti kmet, danes ni lahko. Minula je doba, ko se je govorilo o „neumnem“ kmetu. On mora biti vsestransko podkovan, dober poznalec svoje stroke, ob enem pa znati preračunati, kako bo sejal in žel, kako prodajal in dohodke smotrno uporabil v gospodarstvu, da bo lahko shajal in si zasigural gospodarski obstoj. Večkrat bo treba zadružnega duha, ki bo zmogel med sosedi to, česar eden ne more sam.

Kmetu in posebno mlajši generaciji je treba strokovne knjige in lista. „Naš tednik“ pa se je nadejal nalogo, da bo pomagal s podbudami in nasveti.

Iz teh vidikov bo skrajni čas, da naši kraji dobijo že zdavnaj obljubljeno slovensko kmetijsko šolo, da se v radiju upelje tudi ura za našega kmeta in sicer ob takem času, ko bo imel čas, da posluša to oddajo, ki za nemško govoreče kmete naši deželi že dolgo obstoja.

Druge potrebe so za našega kmeta v slovenskih krajih, kot n. pr. Zgornji Koroški. Zato naj tu pridejo do besede naši gospordarji, ki poznajo našo zemljo in naše kmetije.

Vam, našim izkušenim gospodarjem in zadružnikom velja poziv, da priskočite in pri vseh teh nalogah pomagate. Povejte svoje izkušnje in svoje želje in pišite na naslov „Našega tednika“. Tako se v tem pravcu strnimo v zadružnem duhu, ki pri nas cveti že desetletja, da si poiščemo novih poti in možnosti, si zasiguramo pomoč, ki je v svrhe zboljšanja kmetijstva stavljena na razpolago iz raznih fondov. Tako si bomo utrli pot v srečno ali vsaj znosno bodočnost. Vemo, da bo pri tem treba vsekakor našega trdega dela, predvsem pa ljubezni do zemlje in doma, kajti ravno ta daje obstoju naših slovenskih kmetij najbolj trdne korenine.

K. H.

PADANJE CEN

Od volitev sem napovedujejo padanje cen. V trgovinah in pri industrijskih izdelkih tega še nismo opazili. Pač pa je v zadnjem času vlada ukrenila nekaj ukrepov, da uvozi iz inozemstva živila kakor meso, jajca, lečo in drugo.

Pojavlja pa se vprašanje, če ne bi bilo gospodarsko koristneje, da bi znižali cene industrijskim izdelkom in stem kmetu omogočili, da bi mogel svoje proizvode ceneje prodajati. Vse statistike kažejo, da so se cene industrijskim izdelkom od leta 1937 mnogo bolj povišale, kakor cene kmečkim proizvodom.

OTVORITVENO NAZNANILO

Cenjenemu občinstvu iz mesta in dežele naznanjam, da sem odprl v Celovcu na Velikovški cesti 16 (staro župnišče) nasproti Elizabetinske bolnice — trgovino z različno posodo, gospodarskimi in kuhinjskimi potrebščinami. Se priporočam, želeč vsem srečno novo leto 1950!

Valentin Tarman.

Župnija Marija na Zilji potrebuje dobrega organista in mežnarja. Kdor se zanima, naj se javi pri župnem uradu.

ZA SMEH

PRETEŽAK KRIŽ

Joza: „Oh, gospod župnik, tako sem nesrečen, moja žena je vsak dan bolj divja!“

Župnik: „Joza, ljubi moj Joza, moraš pač svoj križ potrpežljivo nositi!“

Joza: „Oh, zdaj jo pa še nositi? Na-a, gospod župnik, tega pa ne morem! 100 kg mesa — ne, ne!“

KRIŽANKA „Božično drevce“

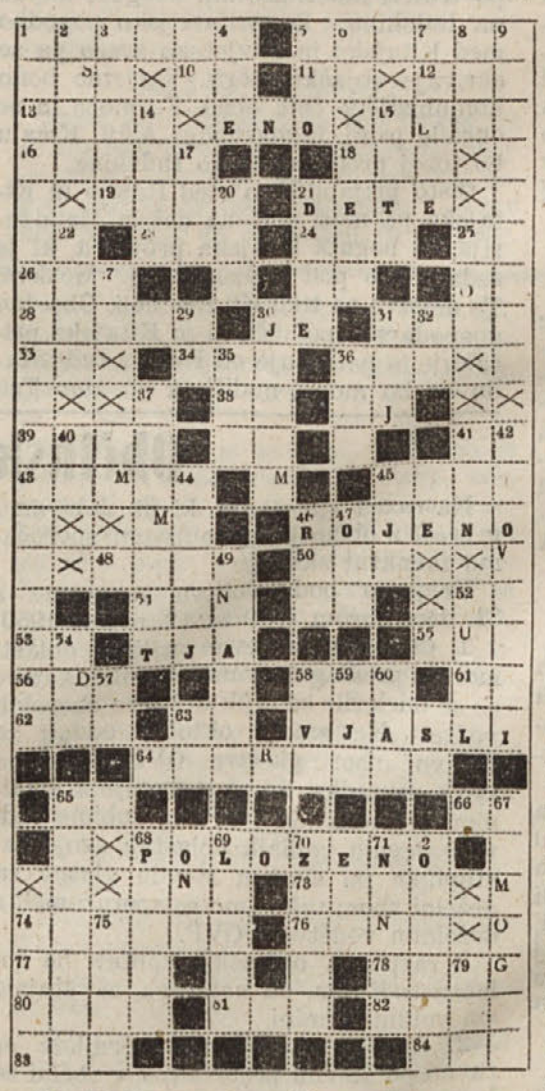

Besede pomenijo:

Vodoravno: 1 dan v tednu; 5 zelo lep; 10 vzklik ob bolečini; 11 kratica za doktorja; 12 reka v sev. Italiji; 13 ognjenik na Siciliji; 15 draga tkanina; 16 papeška krona; 18 kralj živali; 19 utežna enota; 23 gol, brez obleke; 24 grška črka; 25 dva enaka soglasnika; 26 moli! (latinski); 28 lesena posoda; 31 pretekla leta; 33 kratica za besedo „blaženi“; 34 prva ženska; 36 kraj v cerkvi; 38 večja ploskovna enota; 39 Kajnov brat; 41 kratica za „vsota“; 43 boljša tkanina; 45 uhata žival; 48 mesto v Jadranskem Primorju; 50 strupene žuželke; 51 latinska nikalnica; 52 pritrdilnica; 53 nikalnica; 55 kožni izpuščaj; 56 vrsta pesnitve; 58 velelnik glagola dati; 61 vzklik; 62 vedno beži; 63 pritrdilnica; 64 ne naravnost, indirektno; 65 prve dve črki v abecedi; 66 ozklik (druga črka je h); 73 mohamedanski bog; 74 izraz pri nazdravljanju; 76 zgodaj zjutraj; 77 domače moško ime; 78 rusko ime; 80 slonov zob; 81 žival, ki se pomika zadensko; 82 plod, kal življenja; 83 dolina (nemški); 84 domača oblika Janeza.

Navpično: 1 najpriljubeljenejša božična pesem; 2 konice ,ostri predmeti; 3 rodovitna pokrajina v Jugoslaviji; 4 latinski pozdrav; 5 vprašalnica po osebi; 6 dva enaki črki; 7 latinski pozdrav; 8 krajša oblika za Edvarda; 9 glasilo „KLS“; 14 Mojzesov brat; 15 del noge; 17 žensko ime; 18 dobe s katerimi merimo starost; 20 turški oblastnik; 21 kot pri isti številki vodoravno; 22 kralj ptičev; 2 reka v Rusiji; 27 prvi dve črki; 29 izraz pri kartanju; 30 podložništvo, breme, tudi vprega; 31 neka maščoba; 32 izraz pri kartanju; 35 naselje; 36 ptič pevec; 37 moško ime; 40 druga in prva črka v abecedi; 41 poziv neljubim gostom; 42 pripomočki za učenje jezika ali prevajanje; 44 brž, nemudoma; 45 del voza; 46 dolina ob Dravi; 47 konica; 49 južni sadež; 52 slovnični izraz za dvojino; 54 skrajšano žensko ime. 57 igralna karta; 58 neka številka; 59 staro slovensko ime za pogana; 60 druga oblika za Ivana; 63 prva pevska nota; 65 celina, „Novi svet“; 67 enoten, iz enotne snovi; 68 opravek, delo; 69 pivska mera; 70 svetlobna nit; 71 gora na Notranjskem; 72 ošabnež; 74 lesena meja; 75 znamka avtomobilov; 79 žensko ime.

List izhaja vsako sredo — Naroča se pod naslovom „Naš tednik“, Celovec Viktringer Ring 26, levo — Cena mesečno 1.60 S. — Posamezna številka 40 grošev — Lastnik in izdajatelj Krščanska ljudska stranka, Celovec, Viktringer Ring 26. — Odgovorni urednik: dr. Valentin Inzko, Celovec, Viktringer Ring 26. — Tiska: Tiskarna „Carinthia“, Celovec.